

**UCHWAŁA NR VI/81/2019
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 27 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w 2018 roku**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 tj. z późn. zm.), art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 tj. z późn. zm.) oraz Uchwały nr XXV/342/2016 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018, na wniosek Burmistrza Miasta Czeladź

Rada Miejska w Czeladzi uchwala co następuje

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2018 r. stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

mgr Jolanta Moćko

Załącznik do uchwały Nr VI/81/2019
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 27 marca 2019 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**Dz.U.2013, poz. 135 ze zm.**), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. W preambule tej ustawy wskazano, że celem działań jest wsparcie rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz stworzenie możliwości powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Rada Miejska w Czeladzi Uchwałą Nr XXV/342/2016 z dnia 19.05.2016 r. zatwierdziła do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018. Jednostką odpowiedzialną za koordynację zadań związanych ze wspieraniem rodziny na terenie Czeladzi jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS).

Zgodnie z zapisami pkt. 9 w/w Programu MOPS składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 było wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania, poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.
2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej.
3. Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców.
4. Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

II. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi, w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny, szczególną uwagę objął rodziny z dziećmi, które doświadczały trudności w samodzielnym wprowadzaniu rozwiązań mających na celu poprawę ich ciężkiej sytuacji życiowej poprzez realizację następujących działań:

1) Wdrażanie i rozwój asystentury rodzinnej.

W strukturach MOPS w roku 2018 zatrudnionych było 4 asystentów rodziny, w tym: na umowę o pracę 2 osoby; w ramach umów cywilno - prawnych 2 osoby.

Zatrudnienie dwóch asystentów (etat i pół etatu) do czerwca 2018 było finansowane w ramach projektu pn. Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - „ELUSZEK”. Program wsparcia rodzicielstwa współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Pozostałe stanowiska dofinansowane były w ramach Rządowego Programu z zakresu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.

Każdy z asystentów rodziny współpracował średnio z 9 rodzinami. W 2018 roku współpracę z asystentami podjęło łącznie 68 rodzin.

Do głównych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w podnoszeniu umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (nie rzadziej, niż co pół roku);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny.

W roku 2018 zakończono współpracę z **37 rodzinami**, z tego w 27 rodzinach zrealizowano cele i osiągnięto efekty, a w 10 rodzinach zakończono współpracę z powodu braku gotowości do zmiany i nie zrealizowano zaplanowanych celów, w tym 1 rodzina zakończyła współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Poniższa tabela przedstawia wybrane zagadnienia dotyczące asystenta rodziny za rok 2018.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2018 roku

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny.	Ogółem		68
	W tym	Zobowiązane przez Sąd	3
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny.	Do 3 miesięcy		6
	Powyżej 3 do 12 miesięcy		16
	Powyżej roku		46
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę.	Ogółem		37
	W tym	Ze względu na osiągnięte cele	27
		Ze względu na zaprzestanie współpracy	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań asystentów rodziny za rok 2018.

Asystenci rodziny w roku 2018 w zależności od potrzeb uczestniczyli w spotkaniach omawiających pracę z rodziną oraz w posiedzeniach Grup Roboczych związanych z problematyką przemocy w rodzinie. W skład zespołów i Grup Roboczych oprócz asystenta rodziny wchodził pracownik socjalny, kurator społeczny lub zawodowy, pedagog szkolny, policjant/dzielnicowy.

Celem pracy asystentów w ramach współpracy z rodzinami było zminimalizowanie obszarów dysfunkcji, zredukowanie niewydolności rodzin we wcześniej zdiagnozowanych sferach życia, w takim stopniu, by przygotować rodziny do rozwiązywania problemów we własnym zakresie lub przy niewielkim wsparciu ze strony pracowników różnych instytucji. Innymi słowy, celem wielopłaszczyznowych strategii

podejmowanych przez asystentów rodzin było wzmocnienie kompetencji rodzin, tak by podejmowały samodzielne próby radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami życiowymi.

W obszarze problemów opiekuńczo - wychowawczych podjęte działania zorientowane były na: pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji, edukację w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, modelowanie sytuacji wychowawczych, prowadzenie zabaw edukacyjnych itp. Deficyty w obszarze prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego były uzupełniane poprzez trening gospodarowania budżetem, umiejętności sprzątanania, dbania o dom i higienę. Asystenci pomagali rodzinom również w sprawach formalno-prawnych np. poprzez towarzyszenie w sądzie, w uregulowaniu spraw urzędowych, w przygotowaniu i wypełnieniu pism urzędowych itp. Asystenci angażowali się również w działania mające na celu poprawę sytuacji zdrowotnej rodzin poprzez edukację zdrowotną, motywowanie do podjęcia leczenia, w tym umawianie wizyt lekarskich oraz towarzyszenie rodzinom podczas badań/konsultacji.

2) „Program Wspierania Rodziny i Aktywności Lokalnej-Kreatywna PIASKownIca”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi Dział ds. Wspierania Rodziny i Asysty Rodzinnej realizuje „Program Wspierania Rodziny i Aktywności Lokalnej-Kreatywna PIASKownIca” dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 15 lat. Działania ukierunkowane są na wspieranie rodzin przeżywających trudności wychowawczo-opiekuńcze, w tym szczególnie rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, jak i działania profilaktyczne. Zespół ds. Wspierania Rodziny stwarza warunki do rozwoju talentów i zainteresowań, zapewnia pomoc w nauce oraz organizuje czas wolny. W 2018 r. w zajęciach organizowanych przez Zespół ds. Wspierania Rodziny brało udział łącznie 31 dzieci. Wszystkie zajęcia w Kreatywnej PIASKownIcy były bezpłatne i dostosowane do etapu rozwojowego dzieci.

Od poniedziałku do piątku wg harmonogramu odbywały się zajęcia sportowe, modelarskie, dziennikarsko-literackie, sztuka interpretacji tekstów (zajęcia prowadzone przez pracowników Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury w Będzinie), warsztaty psychoedukacyjne i profilaktyczne Kraina Świetlików (prowadzone przez wychowawcę) oraz warsztaty artystyczno-twórcze RAZ DWA TRZY – TWORZYSZ TY prowadzone przez arteterapeutę. Dodatkowo kadra zapewniała dzieciom pomoc w odrabianiu prac domowych i nauce oraz konstruktywne spędzanie czasu wolnego. Dzieci i młodzież uczestniczyły także w spotkaniach organizowanych w Miejskiej Bibliotece nr 2 w Czeladzi, warsztatach artystycznych (Decoupage, papieroplastyka Quilling), zajęciach z pierwszej pomocy, zajęciach z doradcą zawodowym z Młodzieżowego Centrum Kariery OHP w Będzinie oraz wycieczkach.

W dniach od 29.01 do 09.02.2018 roku realizowane były zajęcia w ramach programu „Ferie w mieście 2018”. Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 14.00. Zgodnie z wcześniej przygotowanym harmonogramem realizowane były zajęcia artystyczno-twórcze RAZ, DWA, TRZY TWORZYSZ TY, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, zajęcia plastyczne - quilling, zabawy ruchowe z chustą Klanzy, gry zabawowe z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dzieci. Dzieci poznały zasady bezpieczeństwa zimą, a także uczestniczyły w 2 wycieczkach: do Bawialni w Będzinie (29.01.2018 r.) oraz do Kopalni Kultury w Czeladzi na film pt.: "Coco" (09.02.2018 r.). W ramach integracji międzypokoleniowej odbyły się warsztaty współorganizowane z Klubem Seniora „Wrzos” pt.: „Walentynkowe impresje” - zajęcia plastyczne (01.02.2018); „Bajdy i zmyślenia” - zabawy z wyobraźnią; „Z kufra mojego dziadka...” - zgaduj zgadula na wesoło; „Karaoke Party” - śpiewamy i tańczymy” (08.02.2018). Ponadto przy współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery OHP z Będzina oraz Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej OHP z Dąbrowy Górniczej odbyły się warsztaty z przedsiębiorczości dla najmłodszych prowadzone przez doradcę zawodowego. Dzieci uczestniczyły również warsztatach wielkanocnych prowadzonych przez pracownię EtnoJura (10.03.2018r.). W czerwcu dzieci kontynuowały udział w integracji międzypokoleniowej z Seniorami z Klubu Seniora „Wrzos” podczas zajęć „Majowa łąka”, „Wesołe akwarium”, „Rabbit na wesoło”.

Ponadto w dniu 25.06.2018 r. odbył się festyn podsumowujący projekt Edukacja Ludzi Szukających Kompetencji - „Eluszek.” Program Wsparcia Rodzicielstwa, w którym brały również udział dzieci uczestniczące w zajęciach „Kreatywna PIASKownIca”. Wraz z wychowawcą oraz nauczycielem PMDK zostało przygotowane przedstawienie pt. „Wakacje Eluszka”.

Zgodnie z wcześniej przygotowanym harmonogramem w okresie od 25.06 do 31.08.2018 r. w ramach akcji „Lato w mieście 2018” zrealizowano następujące działania:

- zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, których celem był rozwój umiejętności psychospołecznych, a także działania profilaktyczne;

- zajęcia artystyczno-twórcze RAZ, DWA, TRZY TWORZYSZ TY, powiązane z różnymi dziedzinami sztuki. Celem spotkań było rozbudzenie ciekawości do otaczającego świata, rozwijanie kreatywności i ekspresji oraz zdolności manualnych;

- gry i zabawy ruchowe z chustą Klanzy oraz zajęcia sportowe w trakcie, których rozwijana była ogólnie pojęta sprawność ruchowa. Wspólne zajęcia pozwalały zdrowo i aktywnie spędzać wolny czas, uczyły także zasad uczciwości, koleżeństwa i odpowiedzialności;

- zajęcia na temat zasad bezpieczeństwa w czasie wakacji, mające na celu ukształtowanie właściwych nawyków związanych z bezpieczeństwem, utrwalenie znajomości numerów alarmowych oraz zachęcanie do aktywnego wypoczynku w czasie wakacji.

Dodatkowo dzieci uczestniczyły w wycieczkach: do Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Muzeum Śląskiego w Katowicach (05.07.2018 r.), do Sztolni Królowa Luiza w Zabrze (28.08.2018 r.) oraz do Kina Helios na film pt. „Inni mamocni 2” (31.07.2018 r.) oraz „Krzysiu gdzie jesteś?” (30.08.2018 r.). Ponadto przy współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery OHP z Będzina oraz Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej OHP z Dąbrowy Górniczej odbywały się warsztaty z przedsiębiorczości dla najmłodszych. Odbyło się sześć spotkań prowadzonych przez doradcę zawodowego.

W trakcie roku szkolnego od września do grudnia oprócz zajęć realizowanych wg harmonogramu, zorganizowano następujące działania:

- Zabawa z okazji Święta Dyni (30.10.2018 r.);

- Kreatywne warsztaty – Magia Pacynek. Dzieci własnoręcznie stworzyły pacynki (31.10.2018 r.);

- warsztaty promujące postawy przedsiębiorczości wśród młodzieży prowadzone przez doradcę zawodowego w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości (13.11.2018 r.);

- Zabawa Andrzejkowa (29.11.2018 r.);

- Zabawa Mikołajkowa podczas której dzieci dostały paczki oraz warsztaty artystyczne „Prezent dla Mikołaja” (06.12.2018 r.);

- Spotkanie Mikołajkowe w Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi, podczas spotkania dzieci uczestniczyły w spotkaniu z Mikołajem, a także przedstawieniu przygotowanym przez podopiecznych DPS z Będzina;

- Spotkanie Opłatkowe, w którym uczestniczyło 15 dzieci z Kreatywnej PIASKownIcy. Odbyła się uroczysta kolacja, wspólne śpiewanie kolęd i pastorałek oraz warsztaty świąteczne z rękodzieła prowadzone przez Spółdzielnię Socjalną Kampus Eureka z Żarek. Ponadto dzieci otrzymały paczki z słodyczami (19.12.2018 r.);

- Akcja charytatywna, organizowana przez Cafe Desa, TM Volni oraz Stowarzyszenie Czeladź jest Fajna. Dnia 22.12.2018 r. odbył się finał akcji, dzieci otrzymały prezenty oraz spotkały się z Mikołajem.

3) ELUSZEK - projekt współfinansowany z środków zewnętrznych.

Zespół ds. Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi od września 2016 r. od sierpnia 2018 r. realizował projekt pn. Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - „ELUSZEK”. Program wsparcia rodzicielstwa współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej: IX. Włączenie społeczne dla działania: 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla Poddziałania: 9.2.5. Rozwój usług społecznych – konkurs.

Kluczową intencją projektu było upowszechnianie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców w zakresie tworzenia i modyfikowania czynników ochronnych w kontakcie z dzieckiem. Główne obszary działań obejmowały: poszerzenie wiedzy, zwiększenie umiejętności rodziców w zakresie sposobów budowania bezpiecznej relacji i interakcji z dziećmi, w tym czynników warunkujących właściwy rozwój emocjonalny dzieci. Założone cele zostały realizowane poprzez organizację tematycznych warsztatów kompetencji wychowawczych, organizację spotkań edukacyjnych dla rodziców i dzieci oraz treningów wspomagających jakość wczesnego przywiązania.

Grupę docelową w projekcie stanowiły rodziny z dziećmi, które doświadczają różnych trudności w pełnieniu ról rodzicielskich z terenu Miasta Czeladź. Wsparciem zostało objętych łącznie 121 osób.

W roku 2018 zrealizowano następujące działania:

1. W ramach Zadania 1 "Działania na rzecz zwiększenia czynników ochronnych rodziny" przeprowadzono:

- indywidualne poradnictwo psychologiczne, łącznie 144 godziny;
- indywidualne poradnictwo logopedyczne, łącznie 180 godzin;
- indywidualne poradnictwo prawne, łącznie 30 godzin;
- mediacje rodzinne, łącznie 30 godzin;

Osoby biorące udział w projekcie otrzymały zwrot kosztów dojazdu w formie jednorazowych biletów KZK GOP.

2. W ramach Zadania 2 "Działania na rzecz weryfikacji uzyskanych kompetencji" przeprowadzono:

- 2,5 dniowy wyjazd terapeutyczno-integracyjny dla rodziców z dziećmi (łącznie 40 osób). Podczas wyjazdu uczestnicy mieli zapewnione noclegi, wyżywienie, ubezpieczenie, materiały szkoleniowe, transport oraz koszty trenerów;
- trening relacji przywiązaniowej dla 10 rodzin, łącznie zrealizowano 94 godziny treningu.

3. W ramach Zadania 3 "Działania na rzecz zwiększenia czynników ochronnych w środowisku lokalnym" zrealizowano:

- superwizję prowadzoną przez osoby/rodziny wspierające, łącznie 80 godzin;
- superwizję ekspercką prowadzoną dla osób/rodzin wspierających, łącznie 35 godzin;
- wyjścia edukacyjno-integracyjne dla uczestników projektu oraz ich rodzin. Zorganizowano trzy wyjścia, w których łącznie wzięło udział 58 osób;

4. W ramach Zadania 4 "Asystentura rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze" zrealizowano:

- superwizję pracy asystentów rodziny, łącznie 18 godzin;
- zatrudniono dwóch asystentów rodziny na umowę o pracę 1 etat i 1/2 etatu.

5. W ramach Zadania 5 "Wsparcie finansowe dla rodzin uczestniczących w projekcie" udzielono pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w ramach zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego. Zostały wydane łącznie 43 decyzje administracyjne, na łączną kwotę 12 900 zł.

4) Wspieranie rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje na podstawie:

- Uchwały Nr V/40/2011 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 3 lutego 2011 r. z późn. zm. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołowi zapewnia Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS.
- Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź nr 207/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., w którym określony jest skład osobowy Zespołu oraz rodzaj instytucji reprezentowanych przez poszczególne osoby.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie - to zespół osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb miejskich, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu, a także wypracowywanie procedur oraz standardów.

Grupa Robocza, to zespół osób - przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia wykonujących zadania w ramach swoich obowiązków służbowych lub na podstawie porozumień. Grupa Robocza powoływana jest przez Zespół Interdyscyplinarny w indywidualnych przypadkach, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Udział w pracach Grupy Roboczej jest nieodpłatny.

Procedura „Niebieskie Karty” - to procedura stosowana przez Policję, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służbę zdrowia, oświatę w celu lepszej ochrony osób, które stały się ofiarą przemocy domowej. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A”.

Formularz „Niebieska Karta” stanowi dokument, w którym zawarte są informacje dotyczące sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, jej rodziny, a także możliwe działania do realizacji, których zobligowani są przedstawiciele podmiotów realizujących procedurę.

W 2018 roku rodziny, w których zostały rozpoczęte procedury „Niebieska Karta” składały się z 284 osób, wliczając w to osoby wobec, których zachodziło podejrzenie iż są sprawcami przemocy, w tym 100 kobiet, 95 mężczyzn, **89** dzieci.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w ubiegłym roku wpłynęło **89** zgłoszeń dotyczących występowania przemocy w rodzinie oraz wypełniono **89** załączników Niebieska Karta – A: Policja 51, pracownicy MOPS 32, pracownicy oświaty 5, inne 1.

Znacząca przewaga wszczętych procedur przez Policję wynika z faktu, iż w większości przypadków były rozpoczynane podczas interwencji funkcjonariuszy lub przy składaniu doniesienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 2017 KK.

W ramach prowadzonych działań przez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS powołano **89** Grup Roboczych oraz zorganizowano 293 posiedzenia. W 2018 roku członkowie Grup Roboczych skierowali 26 wniosków o przymusowe leczenie do GKRPA, 20 zawiadomień do Prokuratury oraz 15 wniosków o wgląd w sytuację małych dzieci.

Ponadto w wyniku realizowanych działań:

- siedmiu sprawców przemocy zostało skazanych prawomocnym wyrokiem z art. 207 KK;
- jedna osoba została umieszczona w Areszcie Śledczym;
- w siedmiu przypadkach Prokuratura Rejonowa jako środek zapobiegawczy wydała nakaz opuszczenia mieszkania, zakaz zbliżania się i dozór Policji;
- na mocy art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia troje dzieci zostało umieszczonych u innej rodziny zamieszkałej oddzielnie oraz dwoje w pieczy zastępczej.

W 2018 roku oprócz wszczętych nowych procedur w dalszym ciągu kontynuowane były 53 procedur NK z lat wcześniejszych.

Kampania „Biała Wstążka” w Czeladzi - Miasto Czeladź w 2018 roku po raz drugi przystąpiło do Międzynarodowej Kampanii pt. „Biała Wstążka” odbywającej się w ramach 16 dni przeciw przemocy wobec kobiet. Na terenie Miasta organizatorem Kampanii był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Burmistrz Miasta Czeladź Pan Zbigniew Szaleniec. W realizację Kampanii zaangażowane zostały: Wydział Edukacji i Polityki

Spółecznej UM, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, gminne placówki oświatowe, Komisariat Policji w Czeladzi, Kopalnia Kultury, Stowarzyszenie „Czeladź Biega”, Herbaciarnia Cafe Desa, Strong House Fitness&Fight Club.

Kampanię rozpoczął ogłoszony w maju 2018 r., a trwający do 31.08.2018 r. konkurs na Bohatera „Białej Wstążki”. Konkurs skierowany był do wszystkich mieszkańców Czeladzi i miał na celu zwrócenie uwagi na rolę właściwych postaw wykazywanych w sytuacjach zagrażających innym ludziom. Uroczyste ogłoszenie osoby wybranej do tego tytułu miało miejsce 07.12.2018 r. na Gali „Białej Wstążki”.

W szkołach podstawowych na terenie miasta w dniach 01.10 – 31.10.2018 r. odbywał się konkurs plastyczny pod hasłem „Ćwicz mięśnie, a nie awantury”. Wręczenie nagród przedstawicielom szkół, do których uczęszczają wyróżnieni autorzy prac miało miejsce na Gali podsumowującej Kampanię.

W październiku oraz listopadzie odbywały się zajęcia profilaktyczne dla rodziców „Mamo, tato patrzę na to” oraz pogadanki dla dzieci i młodzieży z udziałem funkcjonariuszy Policji „I ty możesz zostać bohaterem”. Celem tych działań było zwiększenie wiedzy, podniesienie poziomu świadomości oraz wrażliwości dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy.

Ważniejsze daty Kampanii:

·Dnia 17. 11.2018 r. na terenach parku Grabek oraz Parku im. Tadeusza Kościuszki odbył się Bieg „Białej Wstążki” wraz z marszem nordic walking pod hasłem "Razem przeciw przemocy".

·Dnia 24.11.2018 r. w hali MOSiR odbył się turniej piłki nożnej z udziałem przedstawicieli Policji i innych instytucji miejskich pod hasłem „Gramy razem przeciw przemocy”.

·W dniu 26.11.2017 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi w asyście policjantów dzielnicowych Komisariatu Policji w Czeladzi przypinali białe wstążki osobom zarządzającym placówkom i instytucjom miejskim. Przypięcie białej wstążki jest symbolem przystąpienia do Kampanii.

·Wydarzeniem podsumowującym Kampanię „Białej Wstążki” była Gala, która odbyła się w dniu 07.12.2018r. w Kopalni Kultury w Czeladzi.

Wszystkie działania miały na celu podkreślenie roli reagowania i tym samym okazania wsparcia osobom doświadczającym zagrażających sytuacji ze strony innych, zgodnie z myślą przewodnią Kampanii: „Nie możemy pomóc każdemu, ale każdy może pomóc komuś”.

5) Wsparcie dla rodzin wielodzietnych.

Jednym z priorytetowych programów, który ma wesprzeć rodzinę w wypełnianiu jej funkcji, poprawić jakość życia jej członków i zwiększyć szanse rozwojowe dzieci jest realizowany od 2015 r. **Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Rodzinka 2 +”**, przyjęty Uchwałą Nr XI/175/2015 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 28 maja 2015 r.

Program ten jest jednym z elementów polityki prorodzinnej prowadzonej przez Miasto Czeladź. Wdrożenie go daje możliwość wsparcia czeladzkich rodzin, również przez lokalnych przedsiębiorców. Uruchomienie Programu tworzy podwaliny dla szeregu innych przedsięwzięć gminnych, których odbiorcami będą czeladzkie rodziny. Podejmowane działania lokalne będą wpływać na tworzenie pozytywnej atmosfery poszanowania i akceptacji wartości rodziny.

Celami Programu są: budowanie przychylnego klimatu wśród lokalnej społeczności dla czeladzkich rodzin, kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, eliminowanie negatywnych stereotypów i propagowanie pomocniczości wśród mieszkańców Czeladzi oraz odciążenie domowych budżetów rodzin objętych programem.

Każda czeladzka rodzina posiadająca kartę Rodzinka 2+ korzysta z wielu ulg, rabatów oferowanych przez Partnerów programu. Do udziału w programie pozyskiwani byli sukcesywnie Partnerzy zewnętrzni (podmioty gospodarcze, organizacje społeczne), aby poszerzać i urozmaicać pakiet ulg, które

w rezultacie odciążą ich budżety domowe, zachęcą do korzystania z dóbr oferowanych przez Miasto, zaktywizują i zintegrują poprzez udział w organizowanych wspólnie wydarzeniach miejskich.

Założenia i cele Programu wysoce wpisują się w cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018.

W 2018 roku wydano **381 kart** Rodzinka 2+.

Od 2014 roku podpisano 47 porozumień z prywatnymi oferentami, którzy zapewniają dla Rodzin 2+ ulgi na zakup swoich produktów i usług.

6) Wspieranie i rozwój poradnictwa specjalistycznego i form rozwojowych dla rodzin.

„Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi - Punkt konsultacyjno-interwencyjny dla dzieci i ich rodziców” (05.02. - 21.12.2018).

Projekt pod nazwą „Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi” zakładał zrealizowanie 180 godzin konsultacji psychologicznych (w tym 60 godz. diagnozy opartej na relacji, 30 godz. sesji psychoterapii dla dzieci, młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów, 30 godz. spotkań terapeutycznych w nurcie skoncentrowanym na rozwiązaniach dla rodziców oraz 60 godz. grupy edukacyjno-rozwojowej). Wsparciem objętych miało zostać 60 osób, w tym 20 dzieci i 40 dorosłych (rodziców/opiekunów współpracujących ze specjalistą).

W ramach projektu zrealizowano łącznie 120 godz. konsultacji psychologicznych i terapeutycznych oraz interwencji kryzysowej dla 57 beneficjentów - 19 dzieci i 38 osób dorosłych. W okresie sprawozdawczym zrealizowano jedną edycję grupy edukacyjno-rozwojowej dla rodziców dzieci w wymiarze 60 godz. W zajęciach wzięło udział 13 osób. Tak więc założone cele zostały zrealizowane. W sumie 70 osób skorzystało ze wszystkich form pomocy, czyli więcej niż zostało założone.

Jednym z istotnych założeń projektu było nawiązanie współpracy z instytucjami pomocy społecznej i oświaty w zakresie wsparcia dziecka i jego rodziny. Zakładane cele projektu zostały osiągnięte. Realizowane działania przyczyniły się do osiągnięcia zasadniczego celu projektu – zabezpieczenia dzieci i młodzieży przed dalszym krzywdzeniem i wtórną wiktymizacją poprzez udostępnienie bezpłatnej pomocy w ramach Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi.

Projekt był kontynuacją działań podjętych w ramach wcześniejszego projektu finansowanego ze środków miasta Czeladź.

Poprzez działania projektowe na terenie Miasta została poszerzona oferta wsparcia psychologicznego (konsultacje indywidualne, rodzinne) kierowana do dzieci krzywdzonych i ich rodziców/opiekunów.

Informacja o ofercie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi przekazana została do różnych instytucji, dzięki czemu została podtrzymana i rozwinięta współpraca z instytucjami oświatowymi oraz pomocy społecznej, a także kuratorami. Klienci do Centrum najczęściej kierowani byli przez asystentów rodziny, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz członków Grup Roboczych, jak również wychowawców i pedagogów szkolnych i przedszkolnych.

„Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego” (26.02.-21.12.2018).

Projekt zakładał minimalizację kosztów emocjonalnych ponoszonych przez rodziców dzieci ze zdiagnozowanymi zaburzeniami sfery emocjonalnej, w tym również dzieci z diagnozą zaburzeń ze spektrum autyzmu.

W ramach projektu zrealizowano łącznie 9 spotkań dla 10 osób.

Jednym z istotnych założeń projektu było wsparcie psychologiczne rodziców opiekujących się dziećmi przejawiającymi zaburzenia sfery emocjonalnej, w tym również dzieci z diagnozą zaburzeń ze spektrum autyzmu. Utrzymujący się poziom liczebny grupy, atmosfera panująca w czasie spotkań i nawiązujące się relacje między uczestnikami wskazują, że cel ten został osiągnięty.

Poprzez działania projektowe została poszerzona na terenie Miasta oferta wsparcia psychologicznego dla rodziców z grupy ryzyka. Wiadomo bowiem, że trudności w radzeniu sobie z przeciążeniem

emocjonalnym wpływa na cały system rodzinny. W ramach projektu zostało zrealizowanych 27 godzin wsparcia psychologicznego w postaci Grupy wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego.

Informacja o Grupie wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego przekazana została do różnych instytucji, jak również trafiła na stronę Facebook i stronę www Stowarzyszenia.

„Dzieci się liczą – wsparcie dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.” (25.08.-21.12.2018).

Cel główny projektu zakładał zintensyfikowanie działań pomocowych na rzecz dzieci zagrożonych i dotkniętych przemocą poprzez wzmocnienie czynników ochronnych dzieci i redukcję czynników ryzyka wystąpienia przemocy został osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- wzrost efektywności w zakresie zapobiegania i wczesnej interwencji wobec przypadków przemocy wobec małych dzieci (4-6 lat) poprzez wdrożenie programu profilaktycznego w 8 czeladzkich przedszkolach;
- zwiększenie dostępu do treści profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą poprzez organizację alternatywnych form wsparcia środowiskowego;
- wzrost umiejętności budowania rozwiązań społecznych i zawodowych poprzez zastosowane metody poradnictwa dostosowanego do specyfiki potrzeb dzieci i młodzieży.

Wszystkie zakładane cele projektu zostały zrealizowane.

W ramach projektu osiągnięte zostały następujące rezultaty:

- opracowano 1 narzędzie do realizacji działań profilaktycznych w środowisku lokalnym;
- ponad 150 dzieci wzięło udział w działaniach profilaktycznych realizowanych w przedszkolach;
- ponad 200 osób, w tym dzieci i młodzież wzięło udział w działaniach środowiskowych;
- zrealizowano 1 cykl warsztatów 36 godz. dla 36 rodziców;
- przygotowano 10 nauczycieli do samodzielnego prowadzenia działań profilaktycznych;
- opracowano 1 zestaw materiałów edukacyjno-informacyjnych w formie elektronicznej dla rodziców oraz kadry placówek oświatowych;
- zrealizowano 1 festyn promujący treści profilaktyczne w środowisku lokalnym;
- zorganizowano 2 happeningi promujące treści projektu w środowisku lokalnym;
- rozdystrybuowano 500 sztuk ulotek i 100 sztuk plakatów;
- opublikowano 5 informacji prasowych w mediach lokalnych i społecznościowych;
- opracowano 1 publikację podsumowującą działania w wersji elektronicznej.

W ramach projektu zostały zrealizowane następujące działania:

1. Organizacja alternatywnych form wsparcia środowiskowego: zorganizowano jeden festyn (31.08.2018 r.) oraz dwa happeningi (10.08.2018 r. oraz 24.08.2018 r.) promujące treści projektu oraz treści profilaktyczne w środowisku lokalnym. W alternatywnych formach wsparcia środowiskowego uczestniczyło łącznie ponad 250 osób w tym dzieci i młodzież. Podczas spotkań na terenie miasta przeprowadzono m. in.: środowiskowe gry profilaktyczne oparte na metodyce „Krainy Świetlików”. Podczas festynu i happeningów dla uczestników został przygotowany poczęstunek. Mieszkańcy Czeladzi otrzymali materiały edukacyjne dot. profilaktyki i edukacji w zakresie zapobiegania zjawisku krzywdzenia dzieci. Ponadto został zlecony wydruk materiałów edukacyjnych, gier i kolorowanek.

2. Opracowanie narzędzi do poradnictwa dostosowanego do specyfiki potrzeb dzieci i młodzieży. Na podstawie metodyki „Krainy Świetlików” opracowano narzędzie wykorzystane do prowadzenia poradnictwa i doradztwa edukacyjno-zawodowego dla dzieci i młodzieży przejawiających trudności w funkcjonowaniu w wyniku zagrożenia lub doświadczenia przemocy. W ramach działania został zlecony wydruk materiałów dydaktycznych i szkoleniowych dla dzieci oraz młodzieży.

3. Wdrożenie metod poradnictwa dostosowanego do specyfiki potrzeb dzieci i młodzieży. W 30 godzinach poradnictwa wzięło udział ponad 15 dzieci i młodzieży. Poradnictwo miało na celu wyposażenie dzieci i młodzieży w umiejętności rozpoznawania własnych zasobów, a tym samym budowaniu na ich bazie możliwych, konstruktywnych rozwiązań oraz lepszym zrozumieniu znaczenia swojego potencjału. W pracy z dziećmi i młodzieżą zastosowane zostały metody poradnictwa dostosowane do specyfiki potrzeb młodych ludzi: praca metaforą i podejście skoncentrowane na rozwiązaniach.

4. Przygotowanie niezbędnych narzędzi do pracy profilaktycznej. W ramach tego działania opracowano model metodyczny sesji „Krainy Świetlików”, scenariusze poszczególnych zajęć, merytoryczny opis postaci „Krainy Świetlików” oraz bajek. Ponadto zostało zlecone opracowanie graficzne ulotek, plakatów, opracowanie graficzne kampanii, wydruk podręcznika „Kraina Świetlików”.

5. Przeszkolenie kadry przedszkolnej w zakresie prowadzenia zajęć. Przeprowadzono łącznie 30 godzin spotkań dla 10 nauczycieli przedszkolnych. Pracownicy przedszkoli zostali przeszkoleni merytorycznie w zakresie realizacji programu „Kraina Świetlików”. Nauczyciele otrzymali szczegółową instrukcję działania dla prowadzącego zajęcia oraz scenariusze kolejnych sesji pracy z dzieckiem i rodzicami. Zajęcia w głównej mierze miały na celu zwiększenie świadomości i gotowości do podjęcia interwencji przez osoby pracujące z dziećmi. Podczas spotkań uczestnicy mieli zapewniony suchy catering. W ramach działania został zlecony wydruk zaświadczeń oraz materiałów szkoleniowych.

6. Realizacja działań profilaktycznych w przedszkolach. W ramach tego zadania nauczyciele przedszkolni przeprowadzili zajęcia profilaktyczne w ramach programu „Kraina Świetlików”. Działania profilaktyczne objęły ok. 150 dzieci z 8 czeladzkich przedszkoli. Program „Kraina Świetlików” składał się z 6 modułów tematycznych (potrzeba wsparcia; poczucie osamotnienia; poczucie bezradności; potrzeba miłości; poczucie odpowiedzialności; ujawnienie sekretu), które realizowane były w poszczególnych przedszkolach. Zajęcia prowadzone były przez nauczycieli w oparciu o scenariusz zajęć. Ważnym aspektem prowadzonych zajęć była możliwość korzystania przez specjalistów z wsparcia w formie superwizji. Poszczególne sesje zajęć były superwizowane przez ekspertów programu. Kadra przedszkolna skorzystała łącznie z 30 godzin superwizji. W ramach działania został zlecony wydruk materiałów edukacyjno-profilaktycznych, zostały zakupione materiały plastyczne, kreatywne, szkatułki, kamienie itp. Dodatkowo metodą rękodzielniczą (szydełko) powstało 6 unikalnych postaci z „Krainy Świetlików”.

7. Realizacja oferty dla rodziców. Cykl warsztatów obejmował 12 spotkań po 3 godz. (od 17.09.2018 r. do 10.12.2018 r.). Łącznie odbyło się 36 godz. warsztatów dla 36 osób. Tematyka warsztatów obejmowała następujące zagadnienia: rodzina to drużyna – rodzina jako system, odkrywanie własnych kompetencji rodzicielskich, poczucie własnej wartości w rodzinie, potrafię kochać – potrafię być kochany, relacja z dzieckiem, rozwijanie w dziecku poczucia odpowiedzialności, akceptacja i rozumienie autonomii dziecka, co zrobić aby dziecko w swoich porażkach odkrywało swoje sukcesy, kiedy ja jestem ok, to ty też jesteś ok?, jak wyznaczać granice – o sposobach i technikach wychowawczych, emocjonalność dziecka – odczytywanie i regulacja emocji u dziecka, seksualność dziecka – proste rozmowy o trudnych sprawach. Podczas zajęć zapewniona była opieka nad dziećmi oraz poczęstunek kawowy.

Informacja o realizowanym projekcie „Dzieci się liczą – wsparcie dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie” przekazana została do różnych instytucji, jak również trafiła na stronę Facebook i stronę www Stowarzyszenia.

Poniższe tabele przedstawiają osiągnięte wskaźniki dla zadań zrealizowanych w ramach gminnego programu wspierania rodziny w 2018 roku.

Tabela nr 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

Cel 2: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	
			2018	Podmiot realizacji
1.	Pomoc w integracji rodziny/organizowanie spotkań, warsztatów zapobiegających izolacji, pikników rodzinnych	Liczba zrealizowanych działań	3	MOPS, NGO
2.	Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny	Liczba warsztatów/szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze	5	MOPS, NGO
		Liczba osób objętych warsztatami/szkoleniami	119	
3.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci przez działalność Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny oraz Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie Filia Czeladź	Liczba dzieci objętych wsparciem	65	MOPS
4.	Zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny	Liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin	4	MOPS
		Liczba rodzin, którym przyznano pomoc asystenta rodziny	68	
5.	Pomoc w nauce szkolnej dzieciom objętym wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które uzyskały pomoc	13	MOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Tabela nr 3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 2: Zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	
			2018	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą	824	MOPS
2.	Objęcie rodzin pomocą w postaci dożywiania	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	298	MOPS
3.	Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia (kolonie, obozy sojoterapeutyczne, akcja lato, akcja zima)	Liczba dzieci, która wzięła udział w wypoczynku	45	MOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Tabela nr 4. Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców

Cel 3: Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	Podmiot realizacji
			2018	
1.	Systematyczna praca asystentów z rodzinami wymagającymi wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Liczba podpisanych kontraktów/planów pracy	68	MOPS
2.	Organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców	Liczba warsztatów/szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze	5	MOPS, NGO
		Liczba osób objętych warsztatami/szkoleniami	119	
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Liczba osób (rodziców i dzieci), którym udzielono poradnictwa psychologicznego	85	MOPS, NGO
4.	Wspieranie rodzicielstwa - realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny oraz Miejskiego Programu Rodzina 2+	Liczba wydanych kart	381	UM, MOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Czeladzi uchwałą nr XXV/342/2016 z dnia 19 maja 2016 r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 tj. z późn. zm.) Burmistrz składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2018 r.